

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

« فِي يُوتِ أذن الله أن ترفع ويذكر فيها اسمه يسبح له فيها بالغدو والآصال »^{۵۰}

در خانه هایی که خدا رخصت داده که [قدر و منزلت] آنها رفعت یابد و نامش در آنها یاد شود در آن [خانه]ها هر بامداد و شامگاه او را نیایش می کنند.

آستان مقدس حضرت کوثر الرضا مولاتنا و سیدتنا فاطمة المعصومة (علیها السلام) حقیقت معنای بیت الهی است که ذکر اسم اعظم الله (همان معرفت به اسماء الله الحسنی و علم آل محمد علیهم السلام) از آنجا رفعت می یابد. لذا کشف حصین حضرتشان «کوثر لایتناهی علم و فضل و معرفت» برای طالبان حقیقت دین شده است.

«...تَصِيرُ [قَم] مَعْدِنًا لِلْعِلْمِ وَالْفَضْلِ حَتَّى لَا يَبْقَى فِي الْأَرْضِ مُسْتَضَعْفٌ فِي الدِّينِ حَتَّى التَّحَذَّرَاتُ فِي الْحِجَالِ وَ ذَلِكَ عِنْدَ قُرْبِ ظُهُورِ قَائِمِنَا فَيَجْعَلُ اللَّهُ قَمَ وَأَهْلَهُ قَائِمِينَ مَقَامَ الْحُجَّةِ وَلَوْ لَا ذَلِكَ لَسَاخَتْ الْأَرْضُ بِأَهْلِهَا وَلَمْ يَبْقَ فِي الْأَرْضِ حُجَّةٌ فَيَفِضُ الْعِلْمُ مِنْهُ إِلَى سَائِرِ الْبِلَادِ فِي الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ فَيَتِمُّ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى الْخَلْقِ حَتَّى لَا يَبْقَى أَحَدٌ عَلَى الْأَرْضِ لَمْ يَبْلُغْ إِلَيْهِ الدِّينَ وَالْعِلْمُ، ثُمَّ يَظْهَرُ الْقَائِمُ...»^{۵۱}

قم، معدن علم و فضل می شود، تا آن جا که بر روی زمین کسی نمی ماند که در معرفت دین ضعیف و ناتوان باشد، حتی زنان پرده نشین؛ و این واقعه نزدیک ظهور قائم ما (أرواح العالمین لتراب مقدمه الفداء) است. خداوند متعال، قم و اهل آن را جانشین مقام حجت می کند. اگر چنین نبود هر آینه زمین اهل خود را فرو می برد و در روی زمین حجتی باقی نمی ماند. علم از این شهر به شهرهای دیگر در شرق و غرب عالم سرازیر می شود و بدین سان حجت خدا بر بندگان تمام می شود؛ چندان که در گره خاکی کسی نمی ماند که دین و دانش به او نرسیده باشد. سپس حضرت قائم (علیه السلام و الصلاة) ظهور می کند.

^{۵۰}. سوره مبارکه نور، آیه ۳۶

^{۵۱}. عوالم العلوم و المعارف والأحوال من الآيات و الأخبار و الأقوال (مستدرک سیده النساء إلى الإمام الجواد، ج ۲۱، الکاظم علیه السلام)، ص ۳۴۳

حضرت فاطمه معصومه (سلام الله علیها) «کوثر عالم آل محمد مولانا الرضا (علیه السلام)» می باشند، و «إِنَّمَا سُمِّيتُ فَاطِمَةً لِأَنَّ الْخَلْقَ فَطِمُوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا»^{۵۲}. پس هر آن مؤمنی که تمنای سیراب شدن از چشمه کوثر ولایت که همان علم آل الله (سلام الله علیهم أجمعین) می باشد را دارد، باید بداند که این مهم جز با عرض ارادت و اظهار خاکساری و اعتصام به آستان قدس حضرت کوثر الرضا فاطمه معصومه (سلام الله و صلواته علیها) میسر نمی شود. مؤمنین با تسلیم در برابر ولایت فاطمی که مطهر ارض وجود است؛ «لِنَبَشِّرَ أَنْفُسَنَا بِأَنَّا قَدْ طَهَّرْنَا بَوْلَاتِنَا»^{۵۳}، از رجز شیطان و ولایت طاغوت خارج و وارد مراتب «يُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا»^{۵۴} می شوند، و به این ترتیب از ماء معین کوثر محظوظ می گردند و به میزان جهاد در این طریق از حاملان علم نورانی می شوند؛ «يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ»^{۵۵}. و این همان اکسیر اعظم و کبریت احمریست که موجب نیل علما و فقها در جمیع اعصار به مقامات عالیه از علم و معرفت شده است.

عرض ارادت، توسل و تضرع علما در صور متکثر به ساحت کبریایی کریمه اهل بیت (سلام الله علیها) و سفارش اکید ایشان بر استمرار این سیره به طلاب و اهل معرفت، اهتمام تام ایشان به استقرار دروس و مباحثات علمی در حریم حضرتشان، و منتهی غایت آمال ایشان به یافتن آرامگاهی در جوار آن حضرت از جمله مصادیق اظهار خاکساری و ارادت به ساحت حضرت کوثر الرضا فاطمه معصومه (سلام الله علیها) در سیره علمای متقدم و معاصر می باشد که در اینجا به عنوان نمونه به بعضی از آنها اشاره شده است.

^{۵۲} . عوالم العلوم و المعارف و الأحوال من الآیات و الأخبار و الأقوال (مستدرک سیده النساء إلى الإمام الجواد، ج ۱۱-قسم ۱- فاطمة)، ص ۷۲ و ۹۹

^{۵۳} . فرازی از زیارت حضرت فاطمه (سلام الله علیها)

^{۵۴} . سوره مبارکه احزاب، آیه ۳۳

^{۵۵} . سوره مبارکه مجادله، آیه ۱۱

عرض ارادت و توسل علما به ساحت کبریایی حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام)

مرحوم آیت الله سید محمود مرعشی

مرحوم آیت الله سید محمود مرعشی برای یافتن نشانه ای از مثنوی مخفی حضرت امّ الائمه و الابرار مولاتنا و سیدتنا فاطمة الزهراء (علیها السلام) مدتها آثار متعددی را مورد بررسی قرار داد اما چیزی نیافت، پس از آن متوسل به ساحت مقدس حضرات اهل بیت (علیهم السلام) شد تا اینکه در عالم رویا به ایشان چنین امر شد:

«خداوند عظمت، جلال و جبروت آن حضرت را در این سرا به کریمه اهل بیت (علیهم السلام) عنایت فرموده است». ایشان می پرسد: سرورم! منظور از کریمه اهل بیت (علیهم السلام) کیست؟ فرمودند: حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) در قم.

لذا ایشان خانواده اش را امر نمود که معتکف عشّ آل محمد حریم کبریایی حضرت معصومه (سلام الله علیها) گردند. فرزند ایشان آیت الله سید شهاب الدین مرعشی نجفی نیز در طول سالیان متمادی در زمستان و تابستان، هر روز قبل از اذان صبح برای اقامه جماعت و سپس تدریس دروس علمی در حرم حضرت معصومه (علیها السلام)، از خانه به طرف حرم مطهر مشرف می شد و آنقدر پشت درب به انتظار می نشست تا درها باز شود. نقل است که ایشان با کمال تواضع در انتظار آمدن خدام برای باز کردن در می نشست، به گونه ای که گویی شخص نیازمند و دردمندی، به در خانه حضرت معصومه (علیها السلام) پناهنده شده است. ایشان در طول شصت سال مقید به انجام این عمل در حرم مطهر بود تا آنجا که این اهتمام موجب شکل گیری اقامه نماز جماعت در سه وعده صبح و ظهر و شب در مسجد بالاسر و صحن شریف گشت.

ایشان همچنین در وصیت نامه خویش تاکید کرده بود:

«جنازه مرا رو به روی مرقد مطهر بی بی فاطمه معصومه (علیها السلام) قرار داده و در این حال، یک سر عمامه ام را به ضریح مطهر و سر دیگر را به تابوت بسته، به عنوان دخیل. در این هنگام، مصیبت وداع مولای من حسین مظلوم (علیه السلام) با اهل بیت طاهرینش را بخوانند».

مرحوم آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی

شیخ عبدالکریم حائری یزدی از مراجع تقلید شیعه، بنیانگذار و زعیم حوزه علمیه قم، پیش از تاسیس حوزه علمیه، چند شبی را در جوار حرم حضرت فاطمه معصومه (سلام الله علیها) بیتوته نمود و وضعیت مدارس دینی را از نزدیک مشاهده کرد و آنجا تصمیم به تاسیس و سر و سامان دادن حوزه علمیه قم گرفت. بعدها نیز که ایشان و حتی علمای پس از ایشان در اداره حوزه علمیه تحت فشار قرار می گرفتند به آستان مقدس حضرت کریمه اهل بیت فاطمه معصومه (علیها السلام) متوسل می شدند و از جانب حضرتشان مورد عنایت قرار می گرفتند. سرانجام ایشان در جوار حضرتشان نیز به خاک سپرده شد.

مرحوم علامه طباطبایی

مرحوم علامه سید محمد حسین طباطبایی همواره نهایت ارادت و تواضع خویش را نسبت به ساحت مقدس حضرت معصومه (علیها السلام) ابراز می نمود. ایشان در طول حیات و سکونت خود در قم روزانه به زیارت حرم مطهر حضرت معصومه (علیها السلام) مشرف می شد و در طول این مسیر همواره در حال قرائت نماز مستحبی بود.

همچنین در ماه های مبارک رمضان، هر غروب با وجود کهولت سن، با پای پیاده به حرم مطهر حضرت معصومه (سلام الله علیها) مشرف می شد و با بوسه بر ضریح آن حضرت (با آداب و کیفیتی مخصوص) روزه خود را افطار کرده و سپس به خانه بازگشته و غذا تناول می نمود.

مرحوم آیت الله خوانساری

ایشان از جمله علمایی بودند که غایت آمالشان، یافتن قبری در جوار حضرت کوثر الرضا (سلام الله علیهما) بود. در تراجم حیات ایشان آمده است که به اطرافیان چنین گفته بودند:

«من چهل بار قرآن کریم را ختم کرده به محضر مقدّس حضرت معصومه (علیها السلام) اهدا نموده ام و از ایشان تقاضا کرده ام که قبری در حرم به من عنایت فرمایند».

مرحوم آیت الله بروجردی

از خصائص بارز آیت الله سید حسین طباطبایی بروجردی عرض ارادت و توجه ویژه ایشان به آستان کبریایی حضرت معصومه (سلام الله علیها) بود. زمانی که ایشان در بروجرد مقیم بودند به بیماری سختی مبتلا می شوند، و برای شفای خود به آستان کبریایی حضرت معصومه (سلام الله علیها) متوسل گشته و نذر می کنند که اگر از این کسالت شفا پیدا کنند، بقیه عمر را در قم و در جوار آن حضرت اقامت داشته باشند. لذا باقی عمر را عاکف آن بیت الله شدند.

ایشان از آن جمله علمایی بودند که اهتمام و اعتقاد بسیار به برقراری محافل و مجالس علمی در حریم کوثر عالم آل محمد (سلام الله علیهم) داشتند و برای این مهم خدماتی چون ساخت مسجد اعظم در ضلع شمالی حرم مطهر با مساحت وسیع نمودند، این محدوده دارای سه شبستان بزرگ، صحن وسیع، وضوخانه، کتابخانه مجهز و درب های زیاد بود تا هم مرکز تجمع، تدریس و مباحثه طلاب باشد و هم موجبات آسایش و رفاه زائران را فراهم آورد.

مرحوم بروجردی هر زمان برای تدریس به مسجد بالاسر حرم مطهر کریمه اهل بیت (سلام الله علیها) حاضر می شد، نخست به زیارت آن حضرت مشرف، و با تضرع و تواضع مخصوص، متوسل ساحت مقدس آن حضرت می شد.

در زمان ایشان، پادشاه عربستان (ملک سعود پسر پادشاه عربستان که موسس وهابیت بود) که به ایران آمده بود، از طریق وزیر امور خارجه خود و تعداد دیگری از مقامات، ضمن ارسال هدایایی، درخواست ملاقات با آیت الله بروجردی را نمود. اما ایشان همه هدایا را برگرداند و فقط کتاب قرآن و مقداری از پرده کعبه را نگه داشت و همچنین درخواست ملاقات را رد کرد.

بسیاری از بزرگان حتی از مراجع تلاش کردند که این ملاقات صورت گیرد و چنین بیان می کردند که شما مدافع تقریب مذاهب هستید، اگر آنها قم بیایند و با شما ملاقات کنند، برای شیعه اعتبار است. چرا نمی پذیرید؟! با این وجود اصرارها فایده ای نداشت. و آیت الله بروجردی در پاسخ به اصرار آنان گفته بود:

«پادشاه سعودی، قم که بیاید به زیارت من می آید، ولی به زیارت حضرت فاطمه معصومه (سلام الله علیها) نمی رود و اینکه یک پادشاه برای من وارد قم شود و نسبت به خانم معصومه (علیها السلام) بی احترامی کند، این هتک اهل بیت (علیهم السلام) است و من به عنوان مرجع این مذهب نمی توانم تحمل کنم که مذهب، اینطور هتک شود».

جلالت و شوکت حضرت کوثر الرضا کریمه اهل بیت سیدتنا و مولاتنا فاطمة المعصومة (سلام الله علیها) و مقام و منزلت ویژه ایشان چنین است که مراجع تقلید عالم تشیع همگی به اتفاق خدمتگزار آستان قدسی این خاندان می باشند.

مطلب قابل ملاحظه دیگر در این خصوص وصیت نامه آیت الله طباطبایی بروجردی و سفارش اکید ایشان بر تدفینشان در راهروی ورودی مسجد اعظم به حرم مطهر حضرت معصومه (علیها السلام) است. چنین نقل شده که ایشان اکیدا به اطرافیان گفته بودند:

«این قبر من در اینجا باشد که راهرو برای ورود به حرم است. قبر من را بلند نکنید و صاف بگیرید تا زوار حضرت معصومه (سلام الله علیها) که می‌خواهند به حرم مشرف بشوند از روی قبر من عبور کنند و خاک کفششان روی قبر من بریزد و من مرجع تقلید شیعه از خاک کفش زائر فاطمه معصومه برکت بگیرم و استفاده کنم».

أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَجْمَعَنَا وَيَأْكُمَ فِي زُمْرَةِ جَدِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
وَأَنْ لَا يَسْلُبَنَا مَعْرِفَتَكُمْ إِنَّهُ وَلِيُّ قَدِيرٍ، أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ بِحُبِّكُمْ، وَالْبَرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ...
نَطْلُبُ بِذَلِكَ وَجْهَكَ يَا سَيِّدِي اللَّهُمَّ وَرِضَاكَ وَالْدَّارَ الْآخِرَةَ
يَا فَاطِمَةَ اشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا مِنَ الشَّأْنِ

